

SOCIÁLNÍ SÍŤE ANEB ZTRACENÁ KOMUNITA?

Jan Sládek, Katedra sociologie FFUK, Liveonline, FSV, 28.4. 2010

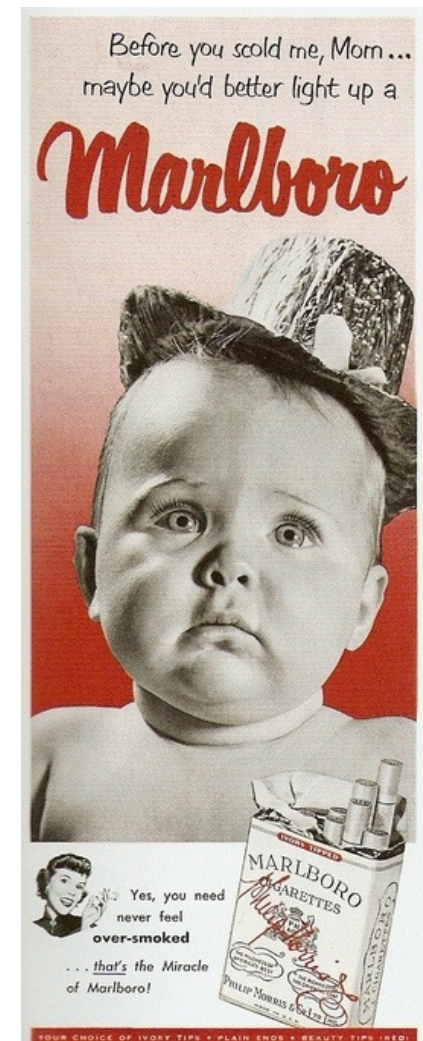
Co nás čeká?

- Velké internetové vyprávění
(přes stromy zkusme vidět les)
- Kdo do dělá online?
- Virtuální komunity a sociální sítě
- Pár současných příkladů
- Paradoxy: soukromí, bezpečnost, rizika

Expozice...aneb co zítřek, kdopak ví?

- Manuel Castells (2001)
 - „If you do not care about the networks, the networks will care about you anyway.“
- Alan McCluskey (2006)
 - „Will people be free not to have access?“
 - „Strangely enough for a proclaimed ‚knowledge society‘, emphasis continues to be placed on the possession of mass produced tools rather than on the individual development and use of knowledge“
- Sharon Ungar (2003)
 - Does knowledge economy produce knowledge society?
 - Information overload leads to „knowledge aversion“ (being proud of ignorance, Internet substitutes the stock of knowledge at hand, less public knowledge)
- Neil Postman (1985)
 - Information must be amusing
 - Telegraph introduced irrelevancy, incoherency and powerlessness

Dějství prvé: velký internetový švindl?

- McLuhan – globální vesnice 1964
 - Elektronická media => kontrakce, imploze světa (...ale nebojte, to je dobře)
 - EM = extenze neurální soustavy (čti +/- mozek)
 - Bezprostřednost informace – akce – dopadů => nová citlivost, odpovědnost
 - „electric speed has heightened human awareness of responsibility to an intense degree
- Kolébka (inkubátor) Internetu
 - Akademická komunita
 - Protikapitalistické myšlenky
 - ...přežil by dnes?

Governments of the Industrial World, you weary giants of flesh and steel, I come from Cyberspace, the new home of Mind. On behalf of the future, I ask you of the past to leave us alone. You are not welcome among us. You have no sovereignty where we gather. (Davos, 1996)

Dějství druhé:

Jurassic Park strikes back

- the October 26, 1993 issue of the [*New York Times*](#):

"One of the technologies Vice President Al Gore is pushing is the information superhighway, **which will link everyone at home or office to everything else—movies and television shows, shopping services, electronic mail and huge collections of data.**"
- the working paper No.179, 1994, of the Center for Coordination Science at [*Massachusetts Institute of Technology*](#):

"The information superhighway **directly connects** millions of people, each **both a consumer of information and a potential provider.**

(...) Most predictions about commercial opportunities on the information superhighway focus on the provision of information products, such as video on demand, and on new sales outlets for physical products, as with home shopping.

Velké internetové vyprávění: Kam jsme došli...?

- Je / může / měla by být *informace zdarma*
 - ▣ P2P, ale třeba scanování knih pro akademické účely, vůbec publikace výstupů financovaných z veřejných zdrojů
- Skupiny na Internetu: komunity / sítě ... nebo target groups?
- Exkluzivita Internetu...nebo jeho částí (access denied)
- „fejsbukracie“?

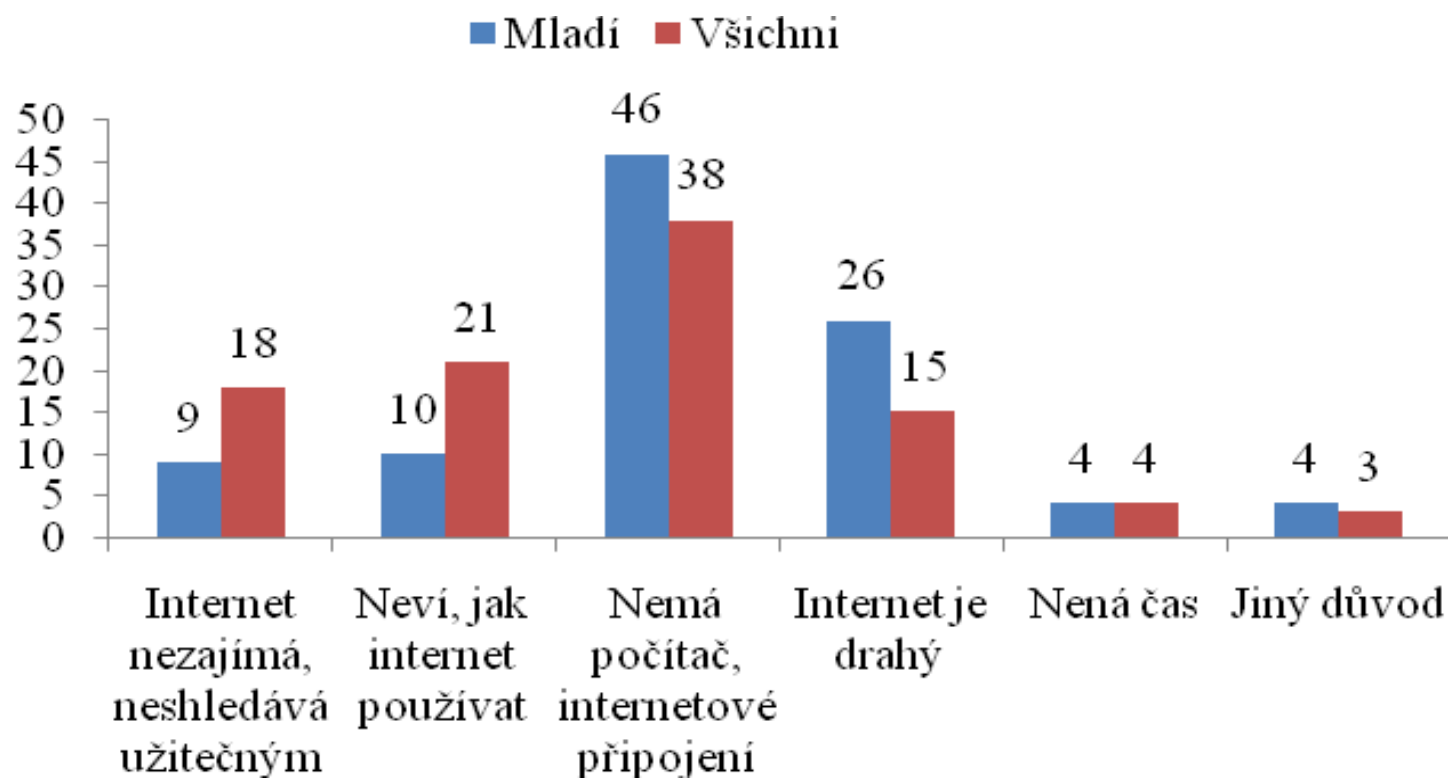
Kdo, proč a co online?

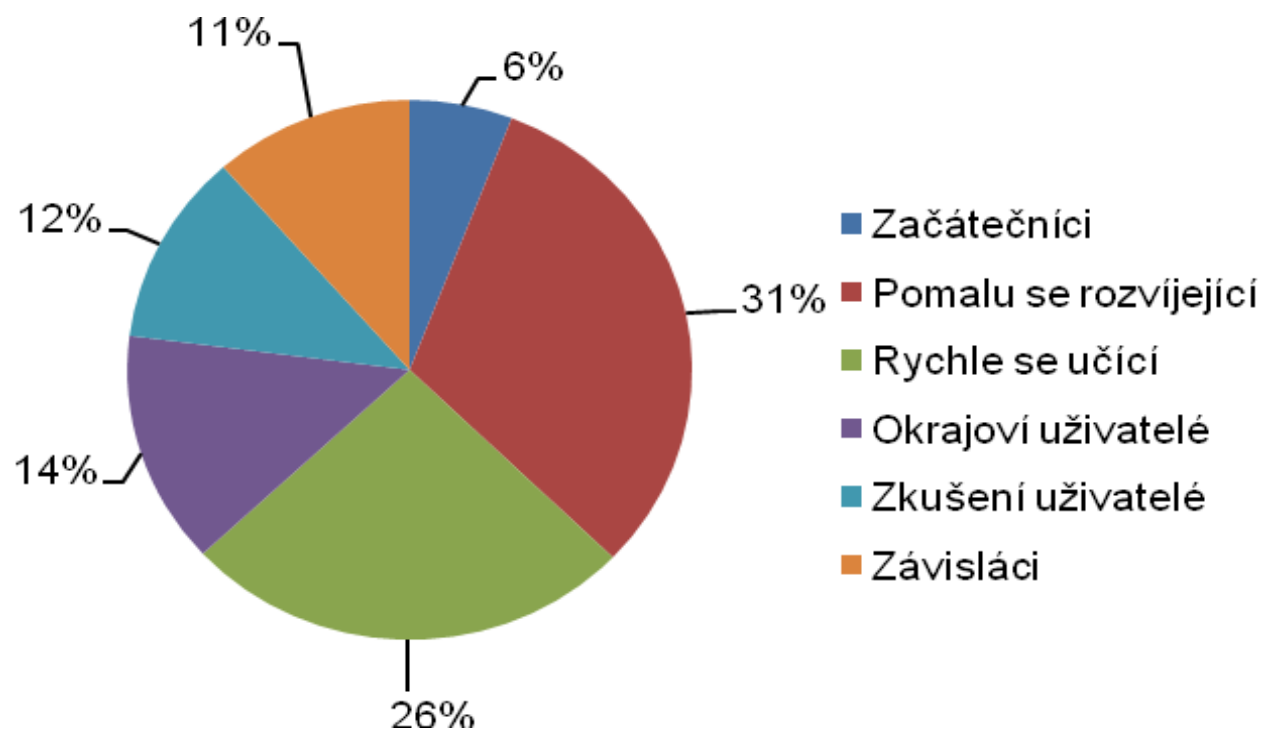
- WIP 2008, mládež (nejvíce se účastní SN)
- Digital divide...usage limitations
- ...být off-line, mimo síť

Proč nejsou lidé online?

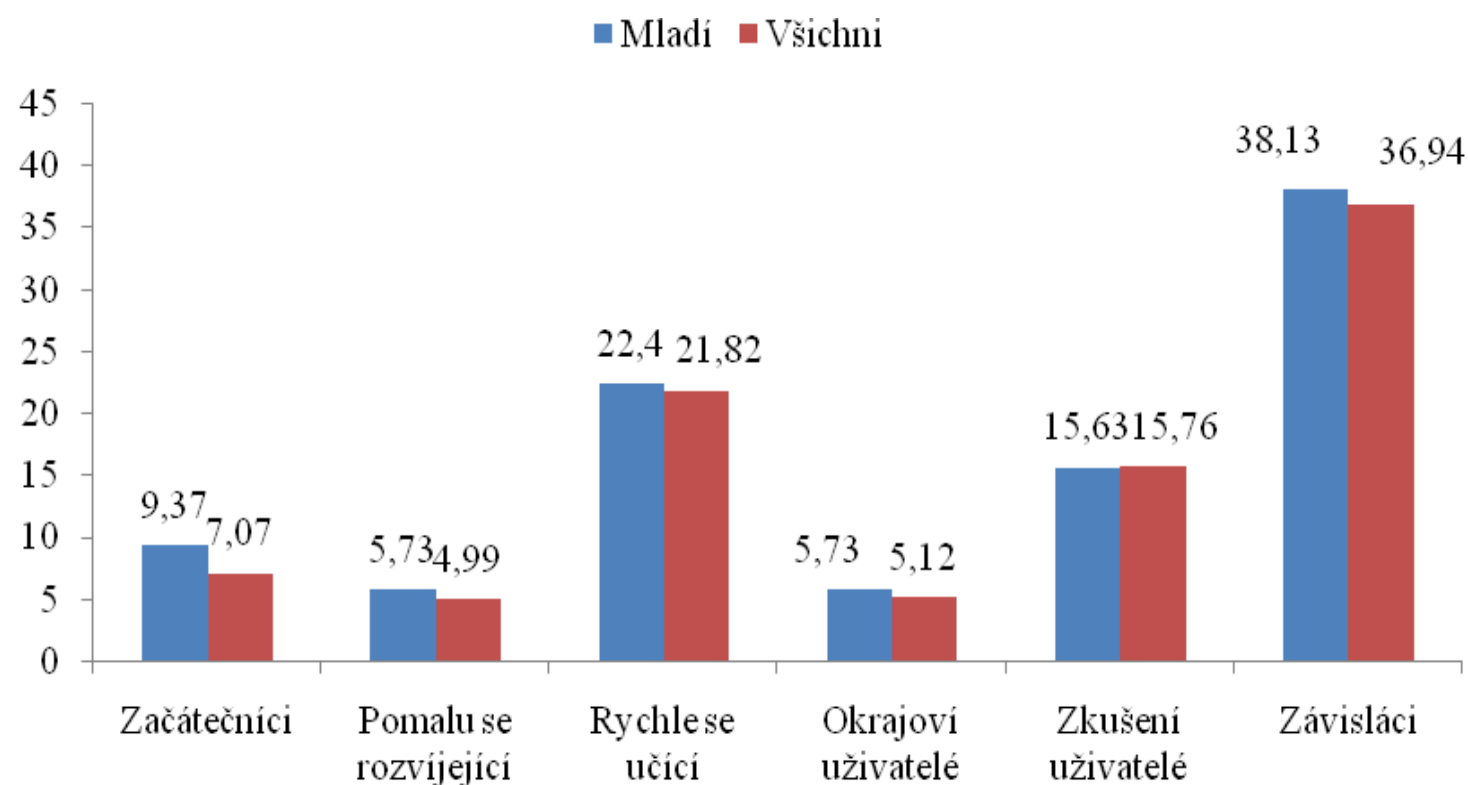
(WIP ČR 2008, n=1023, 12-30)

Kteří mladí jsou online?

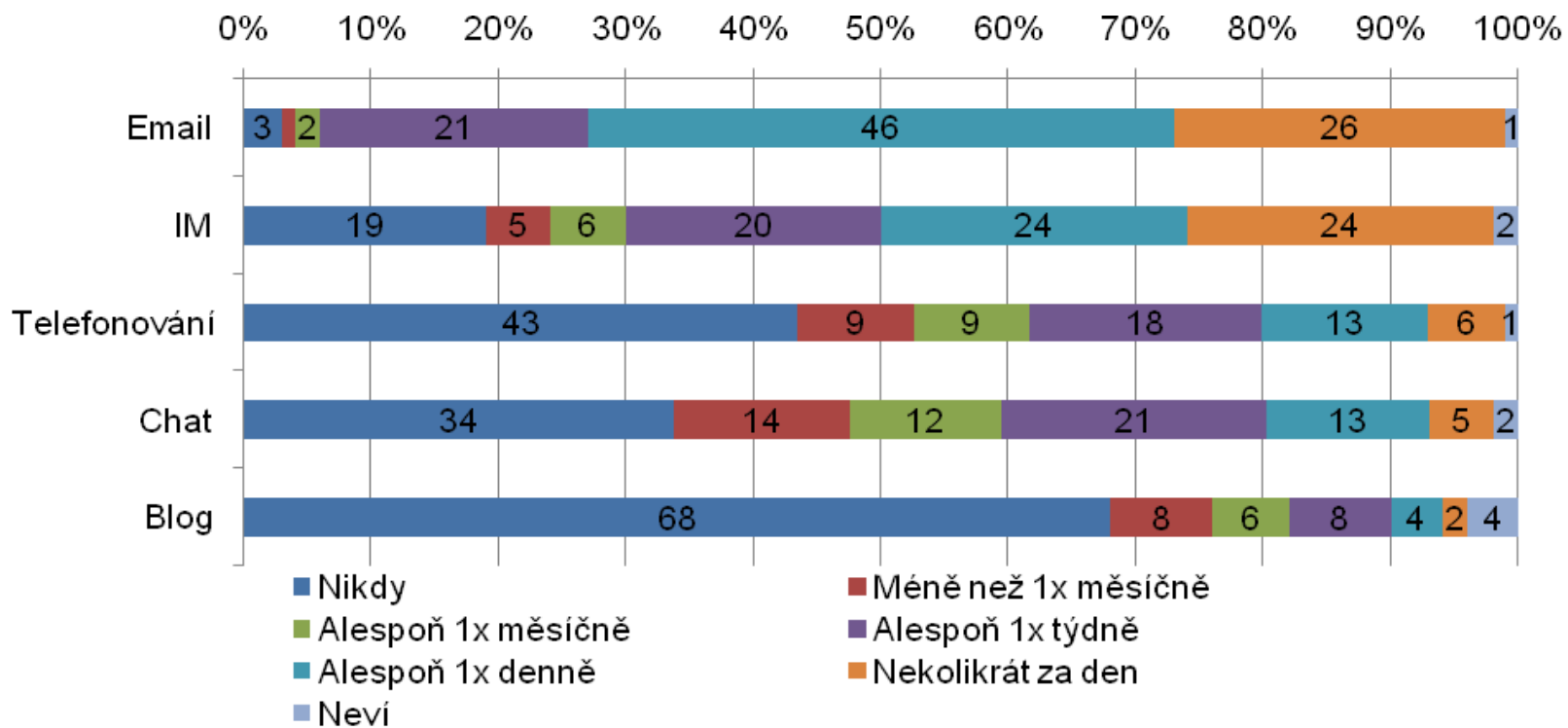

Čas mladých online?

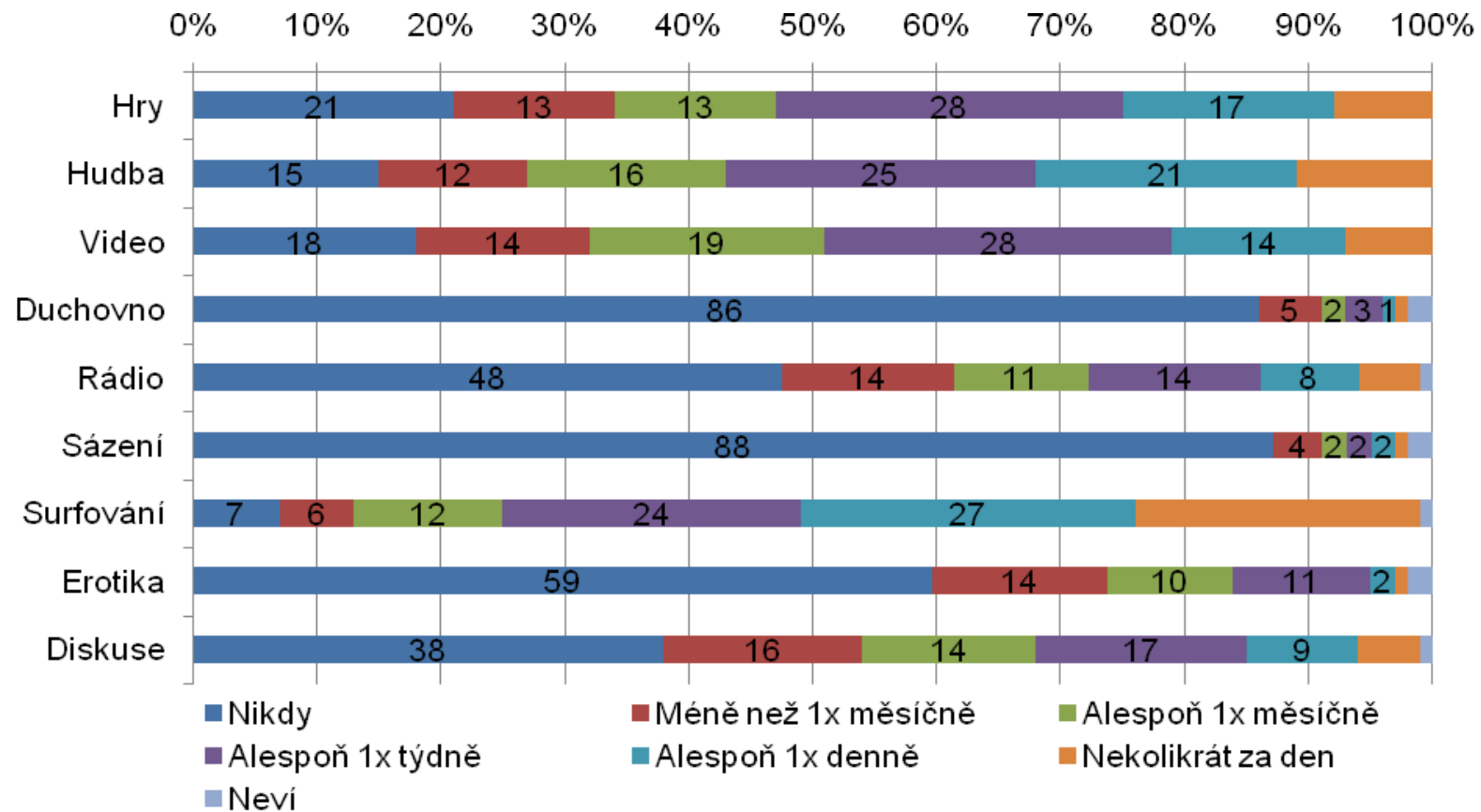
Zdroj: WIP 2008

Kdo do dělá online?

Zdroj: WIP 2008, n=1023

Kdo do dělá online?

Zdroj: WIP 2008, n=1023

Virtuální komunity a sociální sítě

□ Komunita

- Tradiční pojetí
- Sdílené vlastnictví
- Barter
- Úzké vazby
- Lokalita / F2F
- Stálost
- Implicitně kladné hodnocení

□ Sociální síť

- Moderní
- Horizontální struktura
- Flexibilita
- Není nutně bezprostřední
- Posíleno el. komunikací

Pár současných příkladů

- Orkut
- Facebook
- LinkedIn
- ResearcherID
- Academia.edu
- Nyx.cz / cyberspace.cz

Všechny jsou privátně vlastněny

Pár současných příkladů: Facebook

- 2006, původně spíše pro dospělé (ALUMNI), dnes 13+
- Zuckerberg, Harvard, 2003 Facemash
- Dnes největší (po Myspace)
- 2004, thefacebook – „ročenky“
- Původně omezené členství, od 2005 SŠ
- Spor s Harvard seniors/Crimson

Pár současných příkladů: LinkedIn

- Spuštěno 2003
- Hlavně professional networking
- Doporučení
- Užíváno headhunters

Pár současných příkladů: ResearcherID

- 2008, Thomson Reuters (ISI, WoK, WoS)
- Provázanost výzkumníka a článků
- Spor o akademický kapitalismus
- Monopol na data? (plus Endnote)

Paradoxy: soukromí, bezpečnost, rizika

- Why be in when you could be out....or couldn't you?
 - ▣ Big brother...or little sisters?
- Problém hesel, ukradení profilu
- Cyberstalking
- Cyberbullying
- Lidé většinou o těchto rizicích neuvažují, soustředí se na viry, phishing a hacking

Focus groups with nonusers: Key findings

19

- Projekt Češi a Česky v kyberprostoru
- Tři focus groups, 8-10 respondents, věk 16-60
- Většinou rodiče...
 - ▣ Nevědí, co jejich ratolesti dělají online
 - ▣ Vědomí jen některých rizik (porno, obtěžování)
 - ▣ Knowledge gap
- Nevidí rozsáhlé možnosti využití Internetu
- Internet viděn jako:
 - ▣ Ztráta času
 - ▣ „Nádoba“ na škodlivý či nedůvěryhodný obsah

Paradise Lost / Brave New World

- Pozor na past retropie
- Nepřeceňovat „sílu“ média - sítí
- Inkorporace Internetu do informačního kapitalismu
- Nejasná role Internetu ve vzdělanostní společnosti
- Hranice soukromého / veřejného

Internet...místo k životu?

Děkuji
za Vaši
pozornost!

<http://jansladek.eu>

